

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003656

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-09-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лях Наталія Григорівна

2. Nataliia H. Liakh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-2669-3101

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти

Місце роботи здобувача: Комунальний заклад "Мангушський опорний заклад" загальної середньої освіти I-III ступенів" Мангушської селищної ради Маріупольського району Донецької області

Код за ЄДРПОУ: 25689652

Місцезнаходження: вул. Горького, 62, смт. Мангуш, Маріупольський р-н., 87400, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10822

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02137097

Місцезнаходження: пров. Нахімова, буд. 8, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02137097

Місцезнаходження: пров. Нахімова, буд. 8, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.30

Тема дисертації:

1. Національно-патріотичне виховання підлітків у цифровому освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти
2. National-patriotic education of adolescents in a digital educational environment – Qualification scientific work on the rights of the manuscript.

Реферат:

1. У дисертації подано теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми національно-патріотичного виховання підлітків у цифровому освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти, що дозволило обґрунтувати та побудувати модель забезпечення цього процесу, розробити й експериментально перевірити педагогічні умови зазначеного конструкту. На основі нормативної бази та теоретичного аналізу досліджуваної проблеми з'ясовано, що державна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності реалізується шляхом здійснення комплексу заходів із національно-патріотичного виховання, що охоплює військово-патріотичне виховання, громадянську освіту та духовно-моральне виховання. Визначено національно-патріотичне виховання підлітків як

цілеспрямовану педагогічну взаємодію, в ході якої відбувається становлення особистості громадянина і патріота своєї Батьківщини на основі прийняття національних та демократичних цінностей, дотримання закону, норм права, загальнолюдської моральності. Встановлено, що ефективність національно-патріотичного виховання підлітків забезпечують урахування таких специфічних характеристик підліткового віку: прагнення до самостійності, самоствердження, спілкування, групування з однолітками; розвиток системи стійких поглядів на світ та своє місце в ньому, національно-культурної ідентичності, активної соціальної, зокрема патріотичної позиції. Визначено, що національно-патріотична вихованість підлітків є інтегрованою якістю особистості, що характеризується готовністю до активної участі у житті країни, духовно-моральною міцністю, усвідомленням власної відповідальності за долю Батьківщини, її захист. Виокремлено структурні компоненти національно-патріотичної вихованості підлітків: когнітивний, ціннісно-мотиваційний, діяльнісний та емоційно-рефлексивний. Цифрове освітнє середовище розглянуто як багатогранний і динамічний освітній простір, який інтегрує цифрові технології в освітній, забезпечення взаємодію розвитку необхідних компетентностей у складну, цілісну та відкриту систему, що створюється для ефективного навчання, виховання та розвитку особистості в умовах цифрової трансформації суспільства. Визначено, що національно-патріотичне виховання підлітків у цифровому освітньому середовищі визначається як педагогічна взаємодія, що є особливою формою взаємозв'язку між суб'єктами освітнього процесу, котра сприяє не лише збагаченню знань і вмінь, а й розвитку емпатії, національної свідомості, вихованню особистості, яка зорієнтована на національно-патріотичні цінності.

2. The dissertation presents a theoretical generalisation and a novel solution to the scientific problem of national-patriotic education of adolescents in the digital educational environment of general secondary education institutions. This allowed for the substantiation and construction of a model for ensuring this process, as well as the development and experimental verification of the pedagogical conditions for its implementation. The introduction substantiates the relevance of the issue, defines the object, subject, aim, tasks, and research methods, reveals the scientific novelty, and outlines the theoretical and practical significance of the obtained results. The theoretical and methodological framework of the study is described, and data on the validation of the experimental research results is provided. National-patriotic maturity is interpreted as an integrated personal quality characterised by readiness for active participation in national life, moral resilience, and awareness of one's responsibility for the fate and defence of the Motherland. The structural components of national-patriotic maturity have been identified: cognitive, value-motivational, activity-based, and emotional-reflective. The digital educational environment is viewed as a multifaceted and dynamic educational space that integrates digital technologies into education, ensuring the interaction of the development of necessary competencies into a complex, holistic and open system created for effective learning, upbringing and personal development in the context of the digital transformation of society. It has been determined that national-patriotic education of adolescents in a digital educational environment is defined as pedagogical interaction, which is a special form of interaction between participants in the educational process, contributing not only to the enrichment of knowledge and skills, but also to the development of empathy, national consciousness, and the formation of a personality oriented towards national-patriotic values. The second chapter analyses the state of national-patriotic education in Ukrainian educational institutions. According to the results of the analysis, Ukrainian general secondary education institutions are showing positive trends in the field of national-patriotic education, in particular through the implementation of local initiatives, active volunteer work, cooperation with public organisations, and the organisation of commemorative events. It has been established that national-patriotic education in countries around the world and in Europe differs in its approaches, methods, and goals, reflecting the national characteristics, historical experience, and political priorities of each state. The criteria, indicators, and levels of national-patriotic maturity of adolescents have been defined and substantiated: value-motivational (awareness of one's responsibility for the future of Ukraine; readiness to defend the interests of the state—peacefully or, if necessary, by force; recognition of the priority of national interests and their integration into personal worldview; orientation toward socially useful activity and support of Ukrainian culture); cognitive (knowledge of the history, traditions, culture, and symbols of Ukraine; awareness of the importance of the state language as a component of

national identity; awareness of citizens' rights and responsibilities; understanding of national values, state structure, and legislation); activity-based (participation in patriotic events, volunteering, civic activity, preservation of historical memory, use of the Ukrainian language in daily life, adherence to laws and norms, and ecological actions as expressions of national identity); emotional-reflective (sense of pride in national identity, respect for Ukrainian traditions, language, culture; empathy and respect for other ethnic groups; internal motivation to preserve and enhance national heritage). The following levels of national-patriotic maturity have been identified: high, sufficient, satisfactory, and low. Based on theoretical analysis and expert assessment, this section identifies and substantiates the pedagogical conditions for national-patriotic education of adolescents in a digital educational environment: the use of digital technologies to create national-patriotic content, the organisation of socially significant national-patriotic initiatives in the digital environment, the provision of scientific and methodological support for educators in the digitalisation process, and partnership-based interaction between educational institutions and parents in this context. A model of national-patriotic education of adolescents in a digital educational environment has been developed, consisting of the following blocks: conceptual and goal-oriented (goals, methodological approaches: personality-activity, axiological, proactive-participatory, and competency-based); content-process.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лях Н. Г. Нормативно-правове забезпечення організації національнопатріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. 2025. № 1 (150). С. 111–116. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2025-1-16>
- Лях Н. Критерії, показники та рівні національно-патріотичної вихованості: сучасний погляд. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2025. № 1. С. 219–224. DOI: <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2025-1-219-224>
- Лях Н., Рищак Н. Національно-патріотичні цінності: сутність та визначення поняття. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2025. № 1. С. 205–214. DOI: <https://doi.org/10.32782/2412-9208-2025-1-205-214>
- Ягоднікова В., Лях Н. Модель національно-патріотичного виховання підлітків у цифровому освітньому середовищі: досвід реалізації. Наша школа: науково-практичні студії. 2024. №4(8). С. 111–118. DOI: [https://doi.org/10.61339/2786-6947.2024.4\(8\).335972](https://doi.org/10.61339/2786-6947.2024.4(8).335972)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ягоднікова Вікторія Вікторівна
2. Viktoriia V. Yahodnikova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5050-2189

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02137097

Місцезнаходження: пров. Нахімова, буд. 8, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Добридень Алла Володимирівна
2. Alla V. Dobryden

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пріма Раїса Миколаївна
2. Raisa M. Prima

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3278-1900

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канішевська Любов Вікторівна

2. Lyubov V. Kanishevskaya

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 24592608

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коломієць Наталя Андріївна

2. Natalia A. Kolomiets

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5770-4805

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02137097

Місцезнаходження: пров. Нахімова, буд. 8, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Муковіз Олексій Павлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Муковіз Олексій Павлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Балашенко Інна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна